

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 236/08-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. augusta 2008 predbežne prerokoval sťažnosť M. S., maloletej K. S. a maloletej P. S., zastúpených zákonnou zástupkyňou matkou L. S., všetci bytom Z., zastúpených advokátkou Mgr. E. S., N. Z., vo veci namietaného porušenia ich základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 a čl. 20 ods. 1 v spojení s čl. 2 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práv podľa čl. 3, 4, 16 a čl. 23 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane práv dieťaťa postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co 209/07 a jeho rozsudkom z 13. novembra 2007 a takto

rozhodol:

Sťažnosť M. S., maloletej K. S. a maloletej P. S. o d m i e t a .

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. marca 2008 doručená sťažnosť Miroslava Suju (ďalej len „sťažovateľ“), maloletej K. S. a maloletej P. S. (ďalej len „maloleté sťažovateľky“, spolu ďalej len „sťažovatelia“),

zastúpených zákonnou zástupkyňou matkou L. S., všetci bytom Z., zastúpených advokátkou Mgr. E. S., N. Z., ktorou namietali porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 a čl. 20 ods. 1 v spojení s čl. 2 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práv podľa čl. 3, 4, 16 a čl. 23 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane práv dieťaťa (ďalej len „dohovor o právach dieťaťa“) postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co 209/07 a jeho rozsudkom z 13. novembra 2007.

Sťažovatelia vo svojej sťažnosti uviedli:

„Dňa 30. januára 2004 sťažovateľ ad 1 na Okresnom súde vo Zvolene podal žalobu o určenie, že odporkyňou (A. M.) zabezpečená bytová náhrada za trojizbový byt č. 18 na 3. podlaží bytového domu s. č. 2126... vo Z. s podlahovou plochou 112,79 m², a to dvojizbový byt č. 13 s podlahovou plochou 54,06 m², ktorý sa nachádza na 4. poschodí bytového domu s. č. 2126 vo Z... nie je primeranou bytovou náhradou v zmysle rozsudku Okresného súdu vo Zvolene č. k. 13C 168/94, ktorým súd zrušil právo spoločného nájmu sťažovateľa a jeho bývalej manželky A. M. k bytu č. 18 na 3. podlaží bytového domu s. č. 2126 na ul. J. Matušku 826/5 a za ďalšieho nájomcu určil odporkyňu A. M. Okresný súd vo Zvolene rozsudkom č. k. 13C 11/04 zo dňa 27. 6. 2005 žalobu zamietol...

Krajský súd v Banskej Bystrici Uznesením č. k. 14Co 80/06 zo dňa 30. 06. 2006 vyššie vedený prvoinštančný rozsudok zrušil a vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a nové rozhodnutie z dôvodu procesnej závädy...

V konaní pred Okresným súdom Zvolen súd rozsudkom č. k. 13C 11/2004-180 zo dňa 7. mája 2007 žalobu navrhovateľa (sťažovateľa) opäť zamietol. Podstatným dôvodom rozhodnutia Okresného súdu Zvolen, ako to vyplýva zo samotného odôvodnenia rozsudku, bola skutočnosť, že primeranosť bytovej náhrady je potrebné hodnotiť výhradne vo vzťahu k osobe sťažovateľa, nie však vo vzťahu k členom jeho rodiny, ktorí tvoria jeho domácnosť...

Na základe sťažovateľom podaného odvolania Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom č. k. 14Co 209/07-230 odvolaním napadnutý rozsudok potvrdil...“

Sťažovatelia namietali porušenie nimi označených základných a iných práv postupom a rozsudkom krajského súdu č. k. 14 Co 209/07-230 z 13. novembra 2007.

Podstatou námietok sťažovateľa, ako aj maloletých sťažovateliek (ktoré neboli účastníkmi súdneho konania vedeného krajským súdom pod sp. zn. 14 Co 209/07) bol ich nesúhlas s postupom a rozhodnutím krajského súdu pri posúdení primeranosti bytovej náhrady zabezpečenej sťažovateľovi jeho bývalou manželkou. Podľa sťažovateľov krajský súd nepostupoval správne, keď sa stotožnil so závermi prvostupňového súdu a neposudzoval primeranosť bytovej náhrady aj vo vzťahu k potrebám členov novej rodiny (maloletým sťažovateľkám). Sťažovatelia ďalej namietali, že krajský súd sa „... *nezaoberal hodnotením základných podmienok konania, a to vo vzťahu k predloženému dôkazu (notárskej zápisnici), v ktorej sa navrhovateľ (sťažovateľ, pozn.) s odporkyňou po vyhlásení rozsudku o zrušení spoločného nájmu bytu dohodli na tom, že výlučným nájomcom bytu bude navrhovateľ...*“.

Sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„1. Krajský súd Banská Bystrica svojim rozhodnutím - rozsudkom č. k. 14Co 209/07-230 z 13. 11. 2007 (a konaním jemu predchádzajúcim) porušil základné právo sťažovateľov podľa

- čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd*
- článkov 3, 4, 16 a 23 ods. 1, 2 Dohovoru o ochrane práv dieťaťa*
- čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky*
- podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jeho právo zakotvené v článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd*
- právo na spravodlivý súdny proces, zakotvené v článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky*
- čl. 8 ods. 1, 2 Dohovoru o ochrane základných práv a slobôd*
- čl. 2 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky*

2. Zrušuje rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14Co 209/07-230 z 13. novembra 2007 v celej jeho výrokovej časti, a vec vracia Krajskému súdu v Banskej Bystrici, aby v nej znovu konal a rozhodol.

3. Sťažovateľom v 1. - 3. rade priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške po 30.000 Sk (slovom: tridsaťtisíc slovenských korún), ktoré im je Krajský súd Banská Bystrica povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Krajský súd Banská Bystrica je povinný zaplatiť sťažovateľom náhradu trov právneho zastúpenia do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

Sťažovatelia zároveň navrhli, aby ústavný súd „... do rozhodnutia o ústavnej sťažnosti rozhodol o odložení vykonateľnosti napadnutého právoplatného rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 14Co 209/07-230 z 13. 11. 2007, aby sa zamedzilo možnosti, že na základe právoplatného rozhodnutia bude výkonom rozhodnutia (exekúciou) spôsobený neodstrániteľný zásah do práv sťažovateľov“.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné

návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V čl. 127 ods. 1 ústavy je zakotvený princíp subsidiarity, ktorý znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení práv sťažovateľa a vecne sa zaoberať sťažnosťami iba vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže domáhať ochrany svojich práv pred všeobecným súdom. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda automaticky nezakladá aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany tohto základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonne upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie.

V súlade s princípom subsidiarity právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07).

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci (v tomto prípade všeobecným súdom v občianskoprávnom konaní) nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

V súlade s už uvedenými zásadami ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľov podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 2 ods. 3 ústavy každý môže konať, čo nie je zákonom zakázané, a nikoho nemožno nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obdobia a korešpondencie.

Podľa čl. 8 ods. 2 dohovoru štátny orgán nemôže do výkonu tohto práva zasahovať okrem prípadov, keď je to v súlade so zákonom a nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti, hospodárskeho blahobytu krajiny, predchádzania nepokojom a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky alebo ochrany práv a slobôd iných.

Podľa čl. 3 ods. 1 dohovoru o právach dieťaťa záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi. Podľa druhého odseku štáty, ktoré sú zmluvnými stranami dohovoru o právach dieťaťa, sa zaväzujú, že zabezpečia dieťaťu ochranu a starostlivosť nevyhnutnú pre jeho blaho, pričom budú brať ohľad na práva a povinnosti jeho rodičov, zákonných zástupcov alebo iných jednotlivcov právne za dieťa zodpovedných a urobia všetky potrebné zákonodarné administratívne opatrenia. Podľa tretieho odseku štáty, ktoré sú zmluvnými stranami dohovoru o právach dieťaťa, sa zaväzujú, že zabezpečia, aby inštitúcie, služby a zariadenia zodpovedné za starostlivosť a ochranu detí zodpovedali normám stanoveným kompetentnými úradmi, zvlášť po stránke bezpečnosti a ochrany zdravia, počtu a kvalifikácie personálu, ako aj kompetentného dozoru. Všetky činnosti týkajúce sa dieťaťa musia brať plne do úvahy jeho najlepšie záujmy. Štát musí poskytovať dieťaťu primeranú starostlivosť v prípade, keď ju nemôžu poskytnúť rodičia alebo iné zodpovedné osoby.

Podľa čl. 4 dohovoru o právach dieťaťa štáty, ktoré sú zmluvnými stranami dohovoru o právach dieťaťa, vykonajú všetky potrebné zákonodarné, správne a iné opatrenia pre uskutočnenie práv uznaných dohovorom o právach dieťaťa. Pokiaľ ide o hospodárske, sociálne a kultúrne práva, štáty, ktoré sú zmluvnými stranami dohovoru o právach dieťaťa, urobia opatrenia v maximálnej miere podľa svojich možností a podľa potreby v rámci medzinárodnej spolupráce. Ide o záväzok štátu plniť práva obsiahnuté v dohovore o právach dieťaťa.

Podľa čl. 16 ods. 1 dohovoru o právach dieťaťa žiadne dieťa nesmie byť vystavené svojvoľnému zasahovaniu do súkromného života rodiny, domova alebo korešpondencie ani nezákonným útokom na svoju česť a povesť. Podľa druhého odseku dieťa má právo na zákonnú ochranu proti takýmto zásahom alebo útokom. Dieťa má právo na ochranu pred zasahovaním do súkromia, rodiny, domova a korešpondencie a pred útokmi na jeho česť alebo povesť.

Podľa čl. 23 ods. 1 dohovoru o ochrane práv dieťaťa štáty, ktoré sú zmluvnými stranami dohovoru o právach dieťaťa, uznávajú, že duševne alebo telesne postihnuté dieťa má žiť plnohodnotný a riadny život v podmienkach zabezpečujúcich dôstojnosť, podporujúcich sebadôveru a umožňujúcich aktívnu účasť dieťaťa v spoločnosti. Podľa druhého odseku štáty, ktoré sú zmluvnými stranami dohovoru o právach dieťaťa, uznávajú právo postihnutého dieťaťa na zvláštnu starostlivosť. V závislosti od rozsahu existujúcich zdrojov musia oprávnenému dieťaťu a osobám, ktoré sa oň starajú, poskytnúť podporu a pomoc, o ktorú sú požiadané a ktorá zodpovedá stavu dieťaťa a situácii rodičov alebo iných osôb, ktoré sa starajú o dieťa.

Rozsudkom Okresného súdu Zvolen (ďalej len „okresný súd“) č. k. 13 C 168/94-47 z 23. mája 1995 v spojení s rozsudkom krajského súdu č. k. 11 Co 2971/95-65 z 12. septembra 1995 bolo sťažovateľovi uložené vypratať trojizbový byt s kuchyňou a príslušenstvom nachádzajúci sa na ulici Matušku 826/5 vo Zvolene v lehote 15 dní odo dňa, kedy mu bude odporkyňou (bývalou manželkou sťažovateľa) zabezpečený náhradný byt. Odporkyňa v zmysle citovaného rozsudku zabezpečila pre sťažovateľa primeraný náhradný byt.

Sťažovateľ podal 30. januára 2004 okresnému súdu žalobu, ktorou sa domáhal voči svojej bývalej manželke určenia, že ňou zabezpečený náhradný byt nie je bytom primeraným v súlade s rozsudkom okresného súdu č. k. 13 C 168/94-47 z 23. mája 1995 v spojení s rozsudkom krajského súdu č. k. 11 Co 2971/95-65 z 12. septembra 1995. O žalobe sťažovateľa bolo vedené konanie okresným súdom pod sp. zn. 13 C 11/04.

Okresný súd rozsudkom č. k. 13 C 11/04-67 z 27. júna 2005 (ďalej len „rozsudok z 27. júna 2005“) žalobu sťažovateľa zamietol a krajský súd v rámci odvolacieho konania rozsudkom sp. zn. 14 Co 80/06 z 30. júna 2006 rozsudok z 27. júna 2005 zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

Okresný súd opäť vo veci rozhodol rozsudkom č. k. 13 C 11/04-180 zo 7. mája 2007 (ďalej aj „rozsudok zo 7. mája 2007“). Na základe odvolania podaného sťažovateľom

krajský súd svojím rozsudkom č. k. 14 Co 209/07-230 z 13. novembra 2007 (ďalej aj „rozsudok z 13. novembra 2007“) rozsudok zo 7. mája 2007 potvrdil.

Sťažovatelia namietali porušenie ich základných a iných práv postupom krajského súdu a jeho rozsudkom z 13. novembra 2007.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že jej podstatou je nesúhlas sťažovateľov s právnymi závermi všeobecného súdu, ktoré sa podľa sťažovateľov opierajú o nedostatočné a nesprávne skutkové zistenia a nesprávne právne závery.

Ústavný súd konštatuje, že maloleté sťažovateľky neboli účastníčkami súdneho konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 13 C 11/2004 a následne ani odvolacieho konania vedeného krajským súdom pod sp. zn. 14 Co 209/07. Z uvedeného dôvodu namietaným postupom a rozsudkom krajského súdu z 13. novembra 2007 nemohlo dôjsť k porušeniu označených práv maloletých sťažovateľiek, a preto treba sťažnosť vo vzťahu k nim podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietnuť ako sťažnosť podanú zjavne neoprávnenou osobou.

Sťažovateľ namietal porušenie označených práv podľa dohovoru o právach dieťaťa postupom a rozsudkom krajského súdu z 13. novembra 2007. Je zřejmé, že sťažovateľ nie je dieťa, a preto mu neprináležia práva podľa dohovoru o právach dieťaťa (čl. 3, 4, 16 a čl. 23 ods. 1 a 2 dohovoru o právach dieťaťa), čo vylučuje aj možnosť ich porušenia postupom a rozsudkom krajského súdu vo vzťahu k sťažovateľovi. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol pre zjavnú neopodstatnenosť.

Sťažovateľ v petite sťažnosti namietal aj porušeniu svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd vo vzťahu k tejto časti sťažnosti poznamenáva, že samotný sťažovateľ porušenie označených práv vo svojej sťažnosti nezdôvodnil, pričom v čase doručenia sťažnosti

ústavnému súdu bolo označené konanie vedené krajským súdom právoplatne skončené, a preto v ňom nemohlo dochádzať ani nemohlo trvať porušenie jeho označených práv. Z týchto dôvodov ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol pre zjavnú neopodstatnenosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

V ďalšej časti sťažnosti sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj právo vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy postupom krajského súdu v konaní sp. zn. 14 Co 209/07 a jeho rozsudkom z 13. novembra 2007.

Sťažovateľ namietal najmä to, že krajský súd sa stotožnil so závermi okresného súdu a neposudzoval primeranosť bytovej náhrady aj vo vzťahu k potrebám členov jeho novej rodiny, a to najmä vo vzťahu k maloletým sťažovateľkám. Taktiež namietal, že krajský súd pri svojom rozhodovaní nezohľadnil existenciu písomnej dohody medzi sťažovateľom a jeho bývalou manželkou, ktorí sa „... *po vyhlásení rozsudku o zrušení spoločného nájmu bytu dohodli na tom, že výlučným nájomcom bytu bude navrhovateľ* (sťažovateľ, pozn.)...“.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00 *mutatis mutandis* II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaniach, ktoré im predchádzali, alebo samotných rozhodnutiach došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmavania vtedy, ak by vyvozené závery boli

zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00 mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00) a zároveň by mali za následok porušenie niektorého z princípov spravodlivého procesu, ktoré neboli napravené v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov.

Ústavný súd po preskúmaní rozsudku krajského súdu konštatuje, že v ňom nemožno ustáliť prvky arbitrárnosti, ktoré by nasvedčovali nesprávnosti skutkových a právnych záverov namietaných sťažovateľom alebo ktoré by spočívali v nedostatočnom zistení skutkového stavu veci, nesprávnych právnych záveroch, či nedostatočnom odôvodnení záverov krajského súdu.

Okresný súd v odôvodnení svojho rozsudku zo 7. mája 2007 uviedol: „... že návrh navrhovateľa nie je dôvodný, pretože rozsudkom Okresného súdu vo Zvolene zo dňa 23. 5. 1995, číslo konania 13C 168/94-47, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 12. 9. 1995 č. k. 11Co 2971/95-65 bolo navrhovateľovi uložené vypratať 3-izbový byt s kuchyňou a príslušenstvom, nachádzajúci sa vo Z... v lehote 15 dní odo dňa, kedy mu bude zabezpečený náhradný byt. Odporkyňa v zmysle citovaného rozsudku zabezpečila pre navrhovateľa primeraný náhradný byt na ul. J., pričom ide o byt I. kategórie... Súd dospel k záveru, že uvedený ponúknutý náhradný byt je primeraný podľa súdnej praxe aj s prihliadnutím na životné a pracovné potreby nájomcu, pre ktorého sa má byt zabezpečiť. Toto kritérium sa vzťahuje len na nájomcu. Pokiaľ navrhovateľ poukazoval na tú skutočnosť, že v byte býva aj s manželkou a dvoma maloletými deťmi, je táto skutočnosť podľa prvostupňového súdu právne irelevantná... Tvrdené skutočnosti navrhovateľom nemajú oporu v zákone, ani v aplikačnej súdnej praxi, keďže kritériá vhodnosti bytu sa posudzujú len v závislosti s nájomcom, a nie s osobami, ktoré s ním bývajú... byt, ktorý zabezpečila pre navrhovateľa odporkyňa, je zodpovedajúcou bytovou náhradou a preto jeho návrh ako bezdôvodný zamietol.“

Krajský súd sa stotožnil s právnymi závermi okresného súdu, ktorý sa vo svojom rozsudku zo 7. mája 2007 podrobne vysporiadal so všetkými skutkovými a právnymi

okolnosťami rozhodnými na posúdenie primeranosti zabezpečenej bytovej náhrady, a uviedol:

„Odvolací súd vzhľadom na rozsah a dôvody odvolania vo veci samej konštatuje, že navrhovateľ v odvolaní neuvádza žiadne nové skutočnosti, ktoré by neboli predmetom dokazovania a posudzovania zo strany prvostupňového súdu. Vzhľadom na predmet sporu – určenie, že odporkyňou zabezpečená bytová náhrada nie je primeranou bytovou náhradou v zmysle rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 13C 168/94, ako predmetom prvostupňového konania, tak aj odvolacieho konania bolo posúdenie otázky primeranosti bytovej náhrady. Podľa názoru navrhovateľa, ktorý bol neúspešným účastníkom v konaní o svojom návrhu, prvostupňový súd sa nevysporiadal dostatočne s dôvodmi, pre ktoré považuje bytovú náhradu ponúknutú odporkyňou za neprimeranú.

Pokiaľ ide o dôvod neprimeranosti tvrdený navrhovateľom v súvislosti s požiadavkou, aby táto primeranosť bola posudzovaná aj vo vzťahu k členom jeho terajšej rodiny, odvolací súd považuje za celkom správny a v súlade s platnou právnou úpravou názor prvostupňového súdu v tom, že vhodnosť bytu ako bytovej náhrady aj v zmysle ust. § 712 ods. 2 Občianskeho zákonníka je potrebné posudzovať vo vzťahu k navrhovateľovi, voči ktorému odporkyňa túto povinnosť má. Aj keď ust. § 712 ods. 2 Občianskeho zákonníka ustanovuje, že náhradným bytom je byt, ktorý podľa veľkosti a vybavenia zabezpečuje ľudsky dôstojné ubytovanie nájomcu a členov jeho domácnosti, nemožno podľa názoru odvolacieho súdu aplikovať toto zákonné ustanovenie v danom vzťahu tak, že by odporkyňa mala povinnosť zabezpečovať primeraný náhradný byt v zmysle citovaného zákonného ustanovenia aj pre členov domácnosti navrhovateľa. Aj napriek tomuto názoru odvolacieho súdu však dvojizbový byt prvej kategórie, ktorý ako náhradný zabezpečila odporkyňa pre navrhovateľa, je bytom, ktorý spĺňa požiadavku ľudsky dôstojného ubytovania nájomcu a členov jeho domácnosti. Ďalšie argumenty navrhovateľa v tomto smere, a to poukazovanie na obytnú plochu bytu, úžitkovú plochu bytu, s poukazom na prv uvádzaný Zákon o ochrane zdravia ľudí, ako aj už neplatný Zákon o hospodárení s bytmi považoval odvolací súd za právne bezvýznamné a nedôvodné, nevzťahujúce sa na danú právnu problematiku.

Pokiaľ navrhovateľ poukazoval na ústavné práva svoje a členov svojej rodiny, ako aj na Dohovor o právach dieťaťa, odvolací súd musí konštatovať, že aj v tomto smere odvolací

súd považuje právnu argumentáciu navrhovateľa vzhľadom na prv uvedený právny názor o primeranosti náhradného bytu vo vzťahu k navrhovateľovi za právne bezvýznamnú, navyše príliš zovšeobecnenú a konkrétne nezdôvodnenú. Len na okraj, odvolací súd k poukazu na Dohovor o právach dieťaťa musí vyjadriť súhlas s odporkyňou v tom, že odporkyňa nemá žiadnu právnu povinnosť vo vzťahu k deťom navrhovateľa, ktoré nie sú spoločnými deťmi navrhovateľa a odporkyne...

odvolací súd poukazuje na už prv vyslovený právny názor v tom, že uvedený dvojizbový byt prvej kategórie je bytom primeraného charakteru tak, ako to má na mysli ust. § 712 ods. 2 Občianskeho zákonníka z dôvodov, ktoré uviedol prvostupňový súd a s ktorými sa stotožňuje aj odvolací súd.“

Podľa názoru ústavného súdu skutočnosť, že sa sťažovateľ nestotožňuje s právnym názorom súdov a s ich právnymi závermi, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a neznamena to ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor všeobecných súdov svojím vlastným. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu v napadnutom rozhodnutí krajského súdu o takéto rozhodnutia nejde.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť sťažovateľa odmietol aj v tejto časti pre zjavnú neopodstatnenosť.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá, ústavný súd o ďalších nárokoch na ochranu ústavnosti uplatnených v sťažnosti nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. augusta 2008